

BELGISCH INSTITUUT VOOR POSTDIENSTEN EN TELECOMMUNICATIE

COMMUNICATIE

Communicatie over de toekenning van voorlopige gebruiksrechten in de 3600-3800 MHz-radiofrequentieband na de gehouden openbare raadpleging

Brussel 15 juli 2020. Het BIPT wenst vooral iedereen te bedanken om deel te nemen aan de door het BIPT gehouden openbare raadpleging over de toewijzing van voorlopige gebruiksrechten in de radiofrequentieband 3600-3800 MHz.

Het BIPT ontving op zijn raadpleging enkele duizenden bijdragen waarvan alle aangehaalde argumenten grondig werden onderzocht alvorens de BIPT-Raad op dinsdag 14 juli het besluit heeft genomen om aan vijf operatoren voorlopige gebruiksrechten te geven in de 3600-3800 MHz-radiofrequentieband.

Verschillende respondenten op de openbare raadpleging hebben hun bedenkingen en bezorgdheden geuit over de noodzaak van nieuwe radiofrequenties, de karakteristieken van de 5G-technologie, het democratisch proces betreffende de start van de 5G-technologie, de risico's verbonden aan de blootstelling van stralingen vanwege 5G-antennes en de privacy en cybersecurity gelinkt aan de uitrol van 5G.

Betreffende de noodzaak van nieuwe radiofrequenties:

De continue groei van het mobiele dataverkeer (vertienvoudiging op 5 jaar tijd) en zijn nog sterkere verwachte groei in de nabije toekomst door de ontwikkeling van nieuwe Internet of Things (IoT) toepassingen, nopen het BIPT om te voorzien in voldoende frequentiebanden voor mobiele toepassingen. Ook voor de introductie en het gebruik van de nieuwe 5G-technologie dienen voldoende radiofrequenties te worden toegewezen.

Betreffende de 5G technologie:

Sinds 2002 heeft de Europese wetgever besloten dat het radiospectrum technologieneutraal moet zijn, wat dus betekent dat er geen beperking is naar technologie (2G, 3G, 4G, 5G, ...) die door de operatoren wordt gebruikt in de aan hen toegewezen frequentiebanden.

De 5G-technologie, of vijfde generatie mobiele technologie, volgt eerdere generaties op:

- 2G, waarmee alleen mobiel bellen en korte tekstberichten (sms) mogelijk zijn;
- 3G, welke een hogere verbindingssnelheid voor data introduceerde, die leidde tot de lancering van smartphones, waardoor het gebruik van internet via een mobiel apparaat werd vergemakkelijkt;
- 4G, waarvan de verbindingen datasnelheden van meer dan 100 Mbps kunnen bereiken, waardoor het bijvoorbeeld mogelijk is om video's te bekijken.

De 5G-technologie zal op zijn beurt voor een verdere evolutie zorgen. Een verhoogde energie-efficiëntie is hierbij een van de belangrijkste designparameters bij de ontwikkeling van de 5G-technologie geweest. Zo zendt een 5G-antenne maar uit als er een actieve smartphone in de buurt is, en enkel naar dat toestel. Bovendien is er veel minder energie nodig om de data te verwerken in vergelijking met de eerdere mobiele technologieën. De 5G-technologie heeft daarenboven nog andere aanzienlijke voordelen ten opzichte van eerdere generaties mobiele netwerken: het is sneller, heeft een kortere reactietijd en kan meer verschillende objecten verbinden.

Met de uitrol van 5G-technologie zullen we van onze steden ware smart cities kunnen maken waardoor heel wat nieuwe ontwikkelingen het licht zullen zien, die ons leven zullen veranderen en aangenamer maken. Deze karakteristieken van de 5G-technologie zullen er onder meer voor zorgen dat het in het domein van de energie en het leefmilieu mogelijk zal zijn om, via geconnecteerde slimme meters, de productie en het verbruik van energie optimaal te sturen en de bewaking van de luchtkwaliteit te meten via fijnstofmeters. Maar ook in de landbouw zal een geautomatiseerd sproei- en oogstbeheer tot de mogelijkheden behoren. In de industrie zijn er vele toekomstige 5G-toepassingen mogelijk met bijvoorbeeld collaboratieve robots (de zogenaamde "cobots"). De 5G-technologie kan ook de gezondheidszorg vooruit sturen: geconnecteerde ambulances sturen de resultaten van onderzoeken uitgevoerd in de ziekenwagen in realtime door naar het ziekenhuis, dat dan beter voorbereid zal zijn op de komst van de patiënt. Voor de toekomstige mobiliteit zijn de verwachtingen groot wat betreft zelfrijdende auto's die je onder meer meteen naar een vrije parkeerplek zullen leiden, omdat de digitale infrastructuur weet waar die beschikbaar zijn. Met 5G zal het tevens mogelijk zijn om in één keer te weten te komen hoeveel zitplaatsen nog vrij zijn in een hele trein. Tenslotte zal door 5G het aantal slimme apparaten in huis alleen maar toenemen, die we bovendien via spraaktechnologie zullen kunnen gebruiken.

De uitrol van de 5G-technologie is ook een essentieel element voor de digitale transformatie van onze bedrijven. In die zin zullen nieuwe 5G mobiele-diensten cruciaal zijn om de concurrentiekracht en de productiviteit van onze industrie op pijl te houden en op te krikken. Ook onze economische motors zoals lucht- en zeehavens zullen sterk afhankelijk worden van een goede 5G-verbinding.

Betreffende het democratisch proces bij de uitrol van 5G:

De uitrol van 5G is niet gestart met de openbare raadpleging van het BIPT voor de toekenning van de voorlopige gebruiksrechten. Deze raadpleging was ook niet de enige in het hele proces dat moet leiden tot de uiteindelijke uitrol van de 5G-technologie in ons land.

De ontwikkeling van 5G maakt deel uit van een proces dat al enkele jaren geleden is gestart, op initiatief van de Europese Unie. Zo stelt het Europees wetboek voor elektronische communicatie, dat in 2018 aangenomen is door het Europees Parlement en de Raad, een gecoördineerd tijdschema van de toewijzingen voor specifieke 5G-frequentiebanden op. Hierbij werden in het kader van de Europese uitrol van de 5G-technologie een aantal radiofrequentiebanden aangeduid om ter beschikking te worden gesteld van de markt. Zo dient de 3400-3800 MHz radiofrequentieband vóór 31 december 2020 ter beschikking gesteld te worden.

Het BIPT dient als regelgevende instantie erop toe te zien dat deze door Europa verplichte toewijzingen van de voorziene radiofrequentiebanden in België georganiseerd worden. Het BIPT wijst deze banden toe aan operatoren om het radiospectrum optimaal te gebruiken. Operatoren kunnen hiermee verschillende mobiele diensten aanbieden aan zowel professionele als residentiële gebruikers.

In 2018 heeft het BIPT een mededeling gepubliceerd betreffende de introductie van 5G in België. Op vraag van de bevoegde minister van telecommunicatie heeft het BIPT drie openbare raadplegingen gehouden over de regelgevende teksten die moeten leiden tot de veiling van hiervoor voorziene nieuwe radiofrequenties.

Over de uitrol van het 5G-netwerk werd in het federale parlement eind 2019 een specifieke hoorzitting gehouden alsook begin 2020 een actualiteitsdebat.

Het BIPT wil er ook op wijzen dat door de toekenning van de voorlopige gebruiksrechten voor de 3400-3800 MHz-radiofrequentieband er morgen nog niet meteen antennes worden geplaatst of niet onmiddellijk diensten zullen worden aangeboden.

Om de verkregen gebruiksrechten voor de radiofrequenties effectief uit te oefenen met een uitrol van hiervoor voorziene apparatuur dienen de operatoren zich te wenden tot de bevoegde regionale overheden. Deze zijn immers verantwoordelijk voor de procedure met betrekking tot de plaatsing van de antennes, de controles of de installaties voldoen aan de milieuvorwaarden en de geldende (stralings)normen en het uitreiken van attesten voor de telecomoperatoren die een antenne willen plaatsen op het grondgebied van een gemeente.

Betreffende de risico's verbonden aan de blootstelling van stralingen vanwege 5G:

Talrijke bijdragen op de openbare raadpleging hadden betrekking op bezorgdheden betreffende mogelijke risico's die verbonden zijn aan de blootstelling aan de elektromagnetische velden die door de 5G-antennes voortgebracht worden. De bescherming van de volksgezondheid valt echter buiten de bevoegdheid van het BIPT.

Het Grondwettelijk Hof heeft in 2009 geoordeeld dat de algemene bevoegdheid van de gewesten die tot doel heeft de bescherming van het leefmilieu te regelen, eveneens de bevoegdheid omvatte om maatregelen te nemen, teneinde de risico's die verbonden zijn aan de niet-ioniserende stralingen te voorkomen en te beperken, inclusief de beperking van de blootstelling van de mens aan het risico van deze stralingen die zich in het milieu verspreiden. Het zijn dan ook de gewesten die sedertdien de stralingsnormen (maximale emissienormen) vastleggen die operatoren moeten naleven.

De mobiele operatoren zijn verplicht om deze stralingsnormen in acht te nemen, en dit ongeacht de technologie die ze gebruiken. De loutere toekenning van gebruiksrechten doet dus geen afbreuk aan de verplichte naleving van stralingsnormen die opgelegd zijn door de gewesten.

Betreffende de privacy en cybersecurity:

Verskillende bijdragen op de openbare raadpleging gingen over de bescherming van de persoonsgegevens en de persoonlijke levenssfeer. Ook het probleem van de cyberveiligheid werd aangekaart in sommige bijdragen.

De bescherming van de persoonsgegevens en van de persoonlijke levenssfeer, alsook de cyberveiligheid, vallen echter buiten het bestek van het besluit van het BIPT tot toekenning van de voorlopige gebruiksrechten. De operatoren zijn echter verplicht om de bepalingen inzake bescherming van persoonsgegevens en van de persoonlijke levenssfeer van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens, van de Algemene Verordening Gegevensbescherming en de relevante bepalingen van de telecomwet na te leven. Dit staat eveneens los van de gebruikte technologie.